

**Dabas parka "Piejūra" dabas aizsardzības plāna
sabiedriskās apspriešanas sanāksme 04.10.2019., Daugavgrīvā**

Sanāksmes dalībnieki

Maija Ušča, Latvijas Dabas fonds
Ilze Priedniece, Latvijas Dabas fonds
Andris Širovs, Dabas aizsardzības pārvalde
Inita Bārtule, Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
Laura Veinberga, Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Raimonds Veinbergs
Inta Lamberte
Lilīta Linde
Tāļivaldis Linde
Liene Vīgante
Ģirts Ķirsis
Gunārs Rozenbergs
Edgars Subers
Gints Lazdiņš
Hardija Vidžus
Ojārs Gaņģis
Gunta Legzdiņa
Lelde Eņģele, Latvijas Dabas fonds

Sanāksmes protokols

M. Ušča atklāj sanāksmi, informē par darba kārtību, aicina pierakstīties sanāksmes dalībnieku sarakstā, paņemt informatīvo materiālu par dabas parku (pielikumā) un aizpildīt aptaujas anketu (pielikumā).

I. Priednieces prezentācija (pielikumā), kurā informē par dabas parka teritoriju, dabas aizsardzības plāna izstrādes mērķi, dabas parkā veikto dabas vērtību inventarizāciju un konstatētajām dabas vērtībām, konstatētajām problēmām, dabas parka apsaimniekošanas mērķiem un plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem, priekšlikumiem dabas parka zonējumam, individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem un dabas parka robežu izmaiņām.

M. Ušča vada diskusiju.

Vakarbuļļu iedzīvotāja stāsta, ka Lielupes gultnes spridzināšanas rezultātā Lielupe noskalo kāpu, un lielu vētru laikā viļņi var iet tai pāri un appludināt šoseju, un nevarēs ne izbraukt, ne iebraukt Vakarbuļļos. Noskalotais stāvkrasts brūk, un tas ir bīstami. Koki ir nogāzušies no stāvkrasta, ir redzēts, ka cilvēki uz tiem paslīd un savainojas, bet ātrā palīdzība nevar piebraukt. Glābēji nevar piebraukt pludmalei. Ir trīs lielas auto stāvvietas, un vasarā cilvēku plūsma ir liela, viņi iet uz jūru pāri privātajām zemēm, kuras īpašnieki nekā nevar izmantot, tikai maksā nodokļus, un jāsavāc atpūtnieku atstātie atkritumi. Tur ir jābūt divām takām – viena no automašīnu stāvvietām un otra no autobusu pieturas. Būtu jāuzliek norādes uz jūru, jo citādi cilvēki maldās un noiet nevajadzīgi lielus attālumus. No nokritušajiem kokiem Lielupes grīvā varētu izgatavot soliņus, jo tur iet arī veci cilvēki, bet nav neviena soliņa. Atkritumu urnas ir smieklīgi mazas, tās ātri ir pilnas, un vārnas izvazā atkritumus. Kādreiz autobusu galapunktā bija atkritumu konteineri. Šī puse pašlaik nav sakopta. Vasarā pludmalē ir ļoti daudz cilvēku, un viņiem nekur citur nav kur palikt. Netiek pareizi lietoti nosaukumi, jo organizētā pludmale ir Rītabuļļos, nevis Vakarbuļļos, nezin kāpēc viss tiek saukts par Vakarbuļļiem.

I. Priedniece atbild, ka par taku jāvienojas ar zemes īpašniekiem, tādēļ būtu jāzina, kur tieši iet taka.

Vakarbuļļu iedzīvotāja atbild, ka taka no pēdējās automašīnu stāvvietas atrodas valsts (pašvaldības) zemē, tur var pat iebraukt ar automašīnām. Vēl ir vajadzīga taka no autobusu pieturas uz jūru.

I. Priedniece atbild, ka pašlaik takas cauri privātajiem īpašumiem netiek plānotas, un aicina sniegt priekšlikumus, ja ir vajadzīga vēl kāda taka. Šī ir dabas teritorija, un cilvēkiem pašiem būtu jāatbild par drošību, ejot gar stāvkraustu. Varbūt varētu izvietot brīdinājuma zīmes.

Vakarbuļļu iedzīvotāja uzsver šīs vietas bīstamību un to, ka cilvēkiem ir nepieciešama informācija. Stāvkrausts būtu jānorobežo, brīdinājuma zīmes ir vajadzīgas, t.sk. arī par to, ka šeit ir bīstami peldēties.

H. Vidžus ierosina noskalotajā krastā izgāzušās priedes izmantot krasta stiprināšanai un ierīkot taku pašvaldības zemē pa esošo ceļa vietu no pēdējās automašīnu stāvvietas. Ir redzēts, ka pa šo taku brauc ar automašīnām, ieved teltis, krēslus u.c. Atpūtnieki ceļ teltis, kurina ugunsgrākus. Pašvaldības policija divas reizes dienā tikai brauc reidā pa ceļu un neinteresējas, kas notiek dabas parkā. Jāpastiprina kontrole. Automašīnu stāvvietu ierīkošana nav risinājums. No katras stāvvietas izveidojas stihiskas takas uz jūru. Atbraucēji lielos daudzumos vāc mētras, kārklu zarus ar pūpoliem, priežu zarus, aplaužot jaunajām priedītēm galotnes. Atbraucēji arī laiž suņus savā vaļā, un tie iznīcina putnus un dzīvniekus. Nepieciešams izvietot zīmes, ka nedrīkst laist suņus savā vaļā. Ierosina likvidēt automašīnu stāvvietas gar Bullēnu ielu, jo pirms to ierīkošanas tāda dabas parka degradācija nenotika.

G. Lazdiņš precizē, ka pašlaik nav ceļa uz pļavām pie Buļļupes un tiek izbraukātas kāpas.

I. Priedniece skaidro, ka ceļš tiek paredzēts teritorijas apsaimniekošanai un to varēs izbūvēt.

G. Lazdiņš ierosina dabas parkā ierobežot vai aizliegt medības, jo dabas parkā sargā dabu un tur medīt nebūtu pareizi.

G. Lazdiņš ierosina plānā paredzēt to, ka privātos zemesgabalus dabas parkā, kurus noteikumi neļauj izmantot, jāsamaina pret līdzvērtīgu valsts zemi. Tas neprasītu valsts budžeta līdzekļus kompensāciju izmaksāšanai. Apmainīšanai varētu izmantot arī savrupus zemesgabalus ar valsts meža zemi, kurus apsaimniekot valstij nav izdevīgi, bet atsavināt neļauj likums.

M. Ušča komentē, ka jānošķir gadījumi, kad aprobežojumi ir noteikti privātā īpašumā esošam zemesgabalam, un gadījumi, kad ir nopirkts zemesgabals ar jau pastāvošiem aprobežojumiem.

Vakarbuļļu iedzīvotāja saka, ka īpašumtiesības tika atjaunotas uz apbūves gabaliem. Nav saņemta neviena oficiāla vēstule, ka īpašums atrodas dabas parkā.

O. Gaņģis saka, ka 2002. gadā, kad tika sagatavoti kadastra dati, nebija nekādu aizliegumu būvēt šajos zemesgabalos, bet, kad gatavojās būvēt, tad izrādījās, ka vairs nedrīkst. Atzīst, ka dabas parkā ir lielas dabas vērtības, tomēr jāievēro arī zemes īpašnieku tiesības. Ierosina atjaunot tiesības apbūvēt zemesgabalus, kā bija paredzēts "Dzīvojamās apbūves teritorijā ar apstādījumiem", vai arī, ja apbūve nav iespējama, tad izmaksāt atbilstošu kompensāciju.

O. Gaņģis saka, ka parka apmeklētāji no automašīnu stāvvietām iet pa taisno uz jūru, atstāj atkritumus, ņem līdzī suņus, kuri visu izoksta. Ierosina apmeklētājus nevirzīt uz Vakarbuļļu galu, bet paplašināt stāvlaukumu pie Rītabuļļu peldvietas. Vietējie iedzīvotāji ir labākie dabas sargi, jo ir ieinteresēti, lai tur būtu miers un kārtība. Ir bijuši gadījumi, kad vietējie iedzīvotāji ir nodzēsuši tūristu atstātos ugunsgrākus. Aicina atbalstīt vilcienu uz Bolderāju un Daugavgrīvu un kuģīti uz centru, kas mazinātu automašīnu izmantošanu un sastrēgumus.

Zemes īpašniece jautā par mantotu zemesgabalu starp Garezeru un jūru, kuru vectēvam piešķīra kā apbūves gabalu, vēlas uzzināt, ko tur darīt un kas sagaida turpmāk.

I. Priedniece atbild, dabas vērtību ziņā tā ir viena no vērtīgākajām meža teritorijām dabas parkā un arī plānā paredzēts to saglabāt kā mežu. Šie zemesgabali valstij būtu jāatpērk vai jāsamaina pret līdzvērtīgiem, tas ir paredzēts dabas aizsardzības plānā. Informē par iespēju meža īpašniekiem Natura 2000 teritorijās pieteikties uz ikgadējo kompensāciju.

Vakarbuļļu iedzīvotāja izstāsta par privāto zemesgabalu vēsturi: tika izpirkti no barona brīvlaišanas laikā 1861.-1880. gados. Agrāk tās bija pļavas, tur ganīja govus. Kāpas tika apstādītas barona fon Bullena laikā. Padomju laikā šo īpašumu dēļ tika uzskatīti par budžiem, vīri tika izsūtīti. Pēc Latvijas Republikas atjaunošanas tika atjaunotas īpašumtiesības pirms dabas parka izveidošanas. Tika pārdoti apbūves gabali. Ir vajadzīga kompensācija. Valstij ir daudz brīvas zemes, ko var samainīt.

Ģ. Ķirsis ierosina:

1) precizēt noteikumu projekta punktu, kas nosaka, ka ugunsiskus aizliegts kurināt ārpus īpaši ierīkotām publiski pieejamām vietām, ka tas neattiecas uz apbūves zonu, jo citādi arī katram ugunskuram pagalmā būs jābūt pieejamam;

2) izslēgt no dabas parka visus privātos īpašumus, kas ir tikai 0,4 % no dabas parka teritorijas, vai pēc zemes īpašnieka iniciatīvas samainīt ar līdzvērtīgu zemi;

3) papildināt plānu ar neatliekamu pasākumu – Buļļupes attekas tīrīšanu pie Vakarbuļļu apbūves, kā tas bija paredzēts iepriekšējos plānos; tur ir ne tikai jāpļauj niedres, bet arī jāpadziļina, jo atteka aizsērē, kopš zvejnieki vairs nebrauc ar laivām;

4) izveidot un paredzēt plānā pludmali pie Lielupes grīvas ar visu atbilstošu infrastruktūru, uzraudzību un medicīnisko palīdzību, jo 500 m zona no grīvas uz Vakarbuļļu pludmales pusi ir aktīva peldēšanās zona; jāparedz piekļuves iespējas.

Ģ. Ķirsis norāda, ka plāns nesatur nevienu ekonomisku aprēķinu. Plāna gala redakcijā būtu jāiekļauj ekonomiskie aprēķini un avots, no kādām naudām šie saimnieciskie pasākumi tiks finansēti. Valstij nav naudas skolotājiem, ceļiem, mediķiem, un visas šīs saimnieciskās jomas tiek pakļautas reformai. Ir pienācis laiks, kad reformai būtu jāpakļauj arī vides aizsardzība un aizsargājamās teritorijas jārevidē vai jāsamazina, un jāatstāj tādā apjomā, ko valsts vai pašvaldības reāli spēj apsaimniekot un saglabāt.

I. Priedniece atbild, ka Lielupes grīvā notiek krasta erozija un ierīkot pludmali diez vai būtu labi. Ir cilvēki, kas izvēlas tieši nelabiekārtotu pludmali, un ir vajadzīgas gan tādas, gan tādas.

I. Priedniece atbild, ka no dabas parka nevar izslēgt visus privātos īpašumus, jo arī privātajos īpašumos ir izcilas dabas vērtības, kā tas ir pie Garezeriem, un tādas vietas no Natura 2000 teritorijas nevar izslēgt. Plānā ir ierosināts izslēgt no dabas parka atsevišķas apbūvētas vietas, kas atrodas pie dabas parka robežas.

Ģ. Ķirsis jautā, kādēļ dabas parkā jāatrodas Vakarbuļļu apbūvei, ierosina to izslēgt.

I. Priedniece atbild, ka Vakarbuļļu apbūve ģeogrāfiski atrodas dabas parka iekšienē, bet tajā ir noteikta neitrālā zona, kas nekādi neierobežo īpašnieku.

L. Eņģele papildina, ka atrašanās dabas parkā pati par sevi nav nekas "slikts", ja nav noteikti konkrēti ierobežojumi. Atrašanās dabas parkā var dot priekšrocības kultūrvēsturiskās vides saglabāšanai.

Vakarbuļļu iedzīvotāja aktualizē jautājumu par ugunsroku kurināšanu, ierosina paredzēt iespēju kurināt ugunsrokus arī upes malā, kur tiek svinēti Līgo svētki.

I. Bārtule vērš uzmanību, ka ugunsrokus var dedzināt zarus un kokus, bet ne mēbeles, kā tas reizēm tiek darīts. Mājokļu un vides departaments savāca kravu ar vecām gultām u.c. atkritumiem. Nevienš policijai nenorādīja vainīgo.

A. Širovs vērš uzmanību, ka oficiālā publiskā ugunsroka vietā to kurinās visi, kuri gribēs, jebkurā laikā. Piemēram, Ķemeru nacionālajā parkā publiskas ugunsroku vietas neveido ārpus kempingiem, atpūtas vietām, pagalmiem. Publiskā vieta kādam ir arī jāsakopj.

G. Lazdiņš informē par vēsturiski pastāvējušo viļņlauzi jūrā Lielupes grīvā, ko sauca par Kurzemes baņķi un Vidzemes baņķi. Tie pasargāja no vēja izraisītiem plūdiem un var pasargāt no krasta erozijas, tādi ir daudzās pilsētās. Ierosina izvērtēt un atjaunot viļņlauzi.

I. Priediece atbild, ka tas nav tik viennozīmīgi, jo katra šāda būve, kas novērš eroziju vienā vietā, to var pastiprināt citā vietā. Konsultēsimies ar jūras krastu procesu ekspertu un izvērtēsim šo priekšlikumu.

Vakarbuļļu iedzīvotāja stāsta, ka agrāk ļoti reti applūda tikai dārzs, bet tagad pie lielākām vētrām ir applūdis viss, iela plūdo un nevar izbaukt. Uzskata, ka to ietekmē Rīgas HES, kas neļauj vēja dzītajam ūdenim plūst uz augšu pa Daugavu. Lielupi agrāk tīrīja, tagad grīva ir ļoti aizsērējusi.

Vakarbuļļu iedzīvotājs jautā, ko nozīmē kartē redzamā sarkanā pārtrauktā līnija.

I. Priediece atbild, ka tā ir dabas parka robeža.

Vakarbuļļu iedzīvotājs stāsta, ka ceļš uz Vakarbuļiem kļūst arvien zemāks, nekad nekas netiek piebērts. Plūdu laikā ceļš varētu kalpot kā dambis.

I. Bārtule atbild, ka Rīgas pretplūdu plānā šī iela ir iezīmēta kā pretplūdu dambis, tikai nav zināms, kad to varētu būvēt.

Diskusija par nepieciešamo ielas uzlabošanu un ielas apgaismojumu. Iedzīvotāji vērsušies atbildīgajās iestādēs, bet nekas nav uzlabojies.

L. Eņģele piekrīt, ka plānā varētu paredzēt autobusa galapunkta labiekārtošanu – atkritumu konteinerus, apgaismojumu. Dabas aizsardzības plāna kartē ar dzeltenu krāsu norādītās ielas ir paredzētas publiskai izmantošanai satiksmē un attiecīgi tādā kvalitātē arī uzturamas. Ar pelēku raustītu līniju ir norādīti ceļi un ielas, kas izmantojami tikai teritorijas apsaimniekošanai un operatīvajam transportam.

Vakarbuļļu iedzīvotājs ierosina uzbūvēt tualeti pie pludmales Vakarbuļļos, jo apmeklētāju ir ļoti daudz un “mežs ir vienās salvetēs”.

Vakarbuļļu iedzīvotāja ierosina uzlikt barjeru aiz pēdējās mājas, tas novērstu dabas parka izbraukāšanu.

I. Bārtule informē, ka Rīgas pilsētas saistošie noteikumi paredz nodokļu atlaides 90% apmērā, ja zemesgabals atrodas dabas lieguma zonā.

Ģ. Ķirsis atgādina par priekšlikumu izslēgt no dabas parka visus privātos zemes īpašumus un jautā par plāna izstrādes procedūru – vai paredzēta otra sabiedriskā apspriešana, kas apstiprina dabas aizsardzības plānu.

I. Priediece atbild, ka tagad pēc sabiedriskās apspriešanas tiks izvērtēti visi priekšlikumi, plāns tiks precizēts un iesniegts pašvaldībās atzinuma sniegšanai. Otrā sabiedriskā apspriešana nav paredzēta. Dabas aizsardzības plānu apstiprina VARAM ministrs.

A. Širovs papildina, ka atbilstoši likumam no dabas parka var izslēgt teritorijas, ja ir zinātnisks pamatojums, bet bioloģiski vērtīgu platību izslēgšanai nav šāda pamatojuma.

Ģ. Ķirsis uzskata, ka vērtīgi ir arī attīstīt teritoriju saimnieciskajai darbībai. Aicina saskaņot dabas aizsardzības intereses un cilvēku intereses, nevar prevalēt dabas aizsardzības intereses. Šobrīd prevalē dabas aizsardzības intereses, bet vajag sabalansēt. Plāna izstrādē nav ievērots Orhūsas konvencijas gars, jo sabiedrības iesaiste nav viena sabiedriskā apspriešana.

I. Priediece atbild, ka plānu uzsākot šeit pat bija informatīvā sanāksme, ir bijušās uzraudzības grupas sanāksmes, kas arī bija sabiedrībai pieejamas, ir runāts individuāli ar pašvaldībām un zemes īpašniekiem, tā ka tā nav tikai viena sabiedriskā apspriešana.

L. Enģele papildina, ka tieši pilsētā katram dabas teritoriju kvadrātmetram ir īpaša vērtība, lai dzīve pilsētā arī būtu gana patīkama. Piekrīt, ka arī Natura 2000 teritorijās iespēju robežās ir jābalansē dabas un cilvēku intereses. Tomēr jāņem vērā, ka Natura 2000 teritorijas aizņem tikai 12% no Latvijas teritorijas, un jautājums ir, vai un kā šīs intereses tiek sabalansētas pārējā Latvijas teritorijā. Jo intensīvāka ir saimnieciskā dzīve, jo lielāki ierobežojumi vajadzīgi aizsargājamajās teritorijās. Vai 12% Latvijas teritorijas vienādās daļās ir jābalansē dabas, ekonomiskās un sociālās intereses, ja pārējos 88% Latvijas prevalē ekonomiskās intereses.

L. Enģele jautā, kā tiek pasaimniekota upmalas pļava māju priekšā, jo tur aug armērija un būtu labi upmalu nepļaut kā mauriņu.

H. Vidžus atbild, ka tā jau tas notiek: līdz Jāņiem tiek izpļautas tikai niedres, lai tās nesavairojas, un taku malas. Pļavas vidū pļauj tikai tad, kad armērijas un āboliņš noziedējis.

Iedzīvotāji dalās ar pieredzi pļavas pļaušanā, stāsta par sastopamajiem augiem un kā problēmu min to, ka garāmgājēji plūc aizsargājamus augus un atstāj atkritumus.

L. Veinberga stāsta par iespējām apkaimju nevalstiskajām organizācijām pieteikt projektus savas apkaimes vides uzlabošanai, aicina sekot līdzi projektu konkursiem un pieteikt projektus. Šādi varētu risināt arī ielas apgaismošanu.

H. Vidžus stāsta par koku izciršanu Bolderājā, kur tika ierīkoti kapi, pauž bažas, vai kapi netiks paplašināti.

I. Bārtule atbild, ka otrā pusē ceļam pašlaik tiek veidota jau aizsargājamā dabas teritorija, lai saglabātu kāpu.

Zemes īpašnieks ierosina privātajā zemesgabalā Vakarbuļļu pļavā atļaut novietot kemperi un ar koka sētiņu norobežot īpašumu. Uzturoties īpašumā, tiktu sakopta piekraste zona un novērsta piemēslošana ar atkritumiem.

Jautājumi par dabas parka teritoriju vairāk netiek uzdoti. M. Ušča slēdz sanāksmi.

Sanāksmi vadīja
Sanāksmi protokolēja

 M. Ušča
 L. Enģele